

NAJVEČJI LITERARNI ŠKANDAL

Capotejeve labodke

Truman Capote je eno najbolj znanih literarnih imen. Z uspehom je postal estradnik, ki se je vrtel v najvišjih krogih ameriške elite. Leta 1975 je poskrbel tudi za največji literarni škandal v zgodovini in marca 2024 je na male ekrane prišla serija o tem škandalu.

✦ Gašper Stražičar

Truman Capote je bil znan po svojem visokem glasu, ekstravagantnem izboru oblačil, neobičajnem slogu in nešteti zgodbah, ki so o njem krožile po vsem svetu. Po njegovem uspehu z romanom *Zajtrk pri Tiffanyju* in kasneje z romanom *Hladnokrvno* tudi ni bilo človeka, ki si ne bi želel družbe enega najimenitnejših, najslavnejših in najuspešnejših ameriških pisateljev tistega časa.

Capote, ki ni nikoli skrival svoje homoseksualnosti, se je ženskam pripil s tem, da jim je vedno prislunil in bil z njimi v tesnih prijateljskih odnosih. Vpletel se je med ženske, ki so zaznamovale modo in estrado vse od povojnega časa do osemdesetih let. Bile so slavna elita.

Družil se je s C. Z. Guest, igralko, modno ikono in muzo Andyja Warhola ter Salvadorja Dalija, Lee Radziwill, sestro Jackie Kennedy Onassis, Babe Paley, urednico modnih strani pri reviji Vogue in opremljevalko domov, Pamela Harriman, ženo sina Winstona Churchilla in kasneje ambasadorko ZDA v Franciji, Slim Keith, modno ikono in pomembno hollywoodsko producentko, Ann Woodward, Joan Carson ter mnogimi drugimi. Vse so bile neizmerno bogate, dobro poročene, še bolj ločene in znova poročene. Vse to jih je v tistem času

Nikoli napisan roman

Po neizmernem uspehu romana *Hladnokrvno* so založbe, produkcijske hiše in bralci kot lačni psi čakali na nov roman velikega Trumana Capoteja. Vsakič, ko se je pojavil v javnosti, so mu zastavili vprašanje, kdaj bo dokončal novi roman in o čem bo roman govoril. In tako je Capote napovedal roman z naslovom *Answered Prayers* (Uslišane molitve), ki naj bi bil mojstrovina. V romanu naj bi popisal skupino žensk iz visoke družbe in se sočasno norčeval iz visoke družbe takratnega časa. Kot je dejal, bo ro-

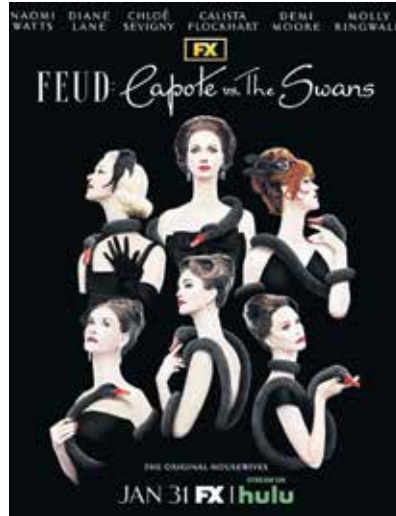
V poglavju je popisal najbolj umazane zgodbe elite in razkril vrsto tračev o princesi Margaret ter Jackie Kennedy Onassis označil za surovo žensko, nagnjeno k pretiravanjem.

man spisan v več delih in bo njegov »magnum opus«.

Vendar dela ni in ni objavil, leta pa so minevala. Svoj veliki roman je založnikom obljubil že v letu 1958, a vse do leta 1975 ni pokazal niti osnutka. Po vse močnejšem pritisku javnosti in upnikov se je leta 1975 odločil, da v reviji Esquire objavi nekaj dokon-

vsem bralcem in bralkam nemudoma postalo jasno, o kom piše. Capote je do potankosti popisal vse zgodbe, dogodke, osebne izpovedi in trače, ki so mu jih kadarkoli zaupale njegove labodke. V poglavju je razkril vrsto tračev o princesi Margaret in Jackie Kennedy Onassis označil za surovo žensko, nagnjeno k pretiravanjem. Popisal je nefunkcionalno zakonsko življenje ustanovitelja in vodje televizijske mreže CBS Williama S. Paleyja in njegove žene Babe Paley, igralko in modno kreatorko Glorio Vanderbilt pa je označil za nevzdržno in neumno. Njegov biograf ga je pred objavo opozoril, da bo zapisano najverjetneje povzročilo velik škandal, na kar je Capote odgovoril: »Nič se ne bo zgodilo. Preveč so neumne.« Motil se je.

Labodke so bile nad Capotejevim pisanjem zgrožene. Nemudoma so ga izključile iz svojega življenja in poskrbele, da so to storili tudi vsi os-

Serija Ryana Murphyja *Capote vs. The Swans*, v kateri so prikazana življenja vseh Capotejevih labodk.

tali, ki so takrat kaj veljali. Njegova najboljša prijateljica in prva labodka Babe Paley od dneva objave in vse do svoje smrti s Capotejem ni več spregovorila. Truman Capote je bil družbeno mrtev. Predajal se je mamilom in alkoholu ter zabavam v Studiu 54. Nekaj časa po objavi poglavja je za revijo Playboy dejal: »Vsa literatura je trač! Kaj za vraga je Ana Karenina ali Vojna in mir ali Madame Bovary, če ne trač?«

Capote proti labodkam

Leta 2021 je pisatelj Laurence Leamer izdal roman *Capote's Women: A True Story of Love, Betrayal and a Swan Song for an Era* (Capotejeve ženske: Resnična zgodba o ljubezni in izdaji ter labodji spev nekega obdobja), v katerem natančno popiše življenje labodk. Poglobi se v njihovo življenje, prouči in predstavi vsa dejstva ter prikaže, kako se je mednje vpletel Capote in kakšno moč in vlogo je imel v njihovem življenju. Na neki način je dokončal Capotejevo nenapisano delo, vendar brez vsakršnih tračev in z biografsko natančnostjo. Marca 2024 pa je na male ekrane prišla serija znanega režiserja Ryana Murphyja z naslovom *Feud: Capote vs. The Swans*, ki je nastala po knjižni predlogi. Capotejeve labodke uprizorijo velike igralke, kot so Naomi Watts, Diane Lane, Demi Moore in druge. Truman Capote je sedem let po izidu zloglasnega in škandaloznega poglavja umrl. Vse od romana *Hladnokrvno* iz leta 1966 pa do smrti ni napisal ničesar več. Toda skupaj s svojimi labodkami se je zapisal v zgodovino in ustvaril enega največjih literarnih škandalov, o katerem govorimo še danes. ✕

Gloria Guinness (levo) in Barbara Babe Paley (desno). Capotejevi labodki, s katerima si je bil najbližje in ki po izidu poglavja z njim nista nikoli več spregovorili. ✎ Ullstein Bild/Getty Images

naredilo pomembne, vplivne, s čimer so kar naprej burile duhove ameriške javnosti. Capote je skupaj z njimi živel v središču pozornosti newyorške smetane. Ustvaril si je ozek krog prijateljic, ki so ga spremljale na zabavah, jahtah in potovanjih po svetu. Bil je njihov največji zaupnik, videvale so ga celo večkrat kot svoje može in ga neizmerno oboževale. Capote je svojo izbrano družbo žensk imenoval »moji labodi«. Med njimi ni bilo skrivnosti. Vsaj tako so menile ...

čanih poglavij. Poglavje z naslovom *Mojave* je bilo dobro sprejeto, zato se je Capote opogumil in leto kasneje izdal še drugo poglavje z naslovom *La Côte Basque, 1965*, ki je povzročilo največji literarni škandal v zgodovini in je pomenilo Capotejev družbeni umor.

La Côte Basque, 1965

V zloglasnem poglavju se je Capote lotil popisovanja disfunkcionalnega življenja žensk iz visokih ameriških slojev. Čeprav je spremenil imena, je

LIKOVNA UMETNOST

Temačni čar življenja

Razstava Izidorja Urbančiča v Galeriji Hest ✎ Galerija Hest

Galerija Hest v teh dneh razstavlja izbor slik in kipov Izidorja Urbančiča. Na ogled bodo do 10. aprila.

V Galeriji Hest v Židovski ulici so v teh dneh usmerili pozornost na opus enega bolj prepoznavnih slovenskih likovnih ustvarjalcev druge polovice 20. stoletja, slikarja in kiparja Izidorja Urbančiča (1925–2000). Postavitev v posebej odmerjenem prostoru ponuja pogled na izbor iz res obsežne zapuščine umetnika, ki je bil med sodobniki pogosto premalo opažen, večplastnost, raznovrstnost in hkratna zaokroženost njegovega dela pa nemara postajajo primerno različne šele v retrospektivni legi.

Tako je denimo akademik Milček Komelj v leta 1999 izdani umetnikovi monografiji Urbančičevo slikar-

stvo označil kot »temno žalostno pravljico o življenju, kot ga čuti sočuten mož, ki je dolgo stal ob robu in strme gledal v človeško usodo, še zlasti v usodo neobgljenega slehernika«, ki se v nekaterih izhodiščih napaja v temnem slikarstvu Gabrijele Stupice (pri katerem je Urbančič leta 1953 končal specialko), hkrati pa svoje posebno občutenje sveta izreka skozi fabulativne, nemalokrat filozofsko zaznamovane podobe »izsanjane resničnosti«, prežete s poetičnimi, magičnimi in fantastičnimi potezami. Izidor Urbančič je bil figuralik značilnega sloga, v katerem se njegov ekspresivni intimizem naslanja na pomensko polne motive ali simbole; številni od teh se ponavljajo (ter obnavljajo) skozi vso njegovo umetniško pot, kar se odraža tudi na tokratni razstavi njegovih slik in kipov – predvsem slednje določajo tudi svojevrstna igrivost, humor in vitalizem. ✕ gb

FILM

Festival v Cannesu bo odprla francoska komedija

Letošnji festival v Cannesu bo 14. maja odprla komedija *Le Deuxieme Acte* (Drugo dejanje) francoskega režiserja Quentina Dupieuxa. V glavni vlogi filma, ki ga bodo prikazali v netekmovalnem delu festivala, bo nastopila Lea Seydoux. V najnovejšem filmu priznanega francoskega režiserja, ki se je uveljavil kot zvezdnik absurdnih komedij, bosta nastopili še dve veliki imeni francoskega filma, Vincent Lindon in Louis Garrel.

Celoten seznam filmov 77. izdaje prestižnega festivala bodo objavili

11. aprila. Na festivalu naj bi svetovno premiero doživel zadnji del postapokaliptične franšize *Pobesnelega Maksa* v režiji Georgea Millerja, tokrat z naslovom *Furiosa*; film bodo predvajali zunaj konkurence. Po neuradnih informacijah naj bi se v Cannes vrnil režiser *Botra* Francis Ford Coppola, in sicer s svojim dolgo pričakovanim epom *Megalopolis* z Adamom Driverjem v glavni vlogi. Na festivalu naj bi prikazali tudi najnovejši skupen projekt Emme Stone in režiserja Yorgosa Lanthimosia *Kinds of Kindness*. ✕ sta

Za otvoritveni film festivala so, kot že nekaj zadnjih let, izbrali francoski film, in sicer komedijo *Le Deuxieme Acte*, ki bo hkrati predvajana po vsej Franciji. ✎ Canski filmski festival